

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	26.07	2024	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/24-43		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Ul. Baku 36, Podgorica
+382 (0) 20 644 344
info@evropasad.com
evropasad.com

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku Andriji Mandiću

U skladu sa članom 193a Poslovnika Skupštine Crne Gore, za 13. posebnu sjednicu prvog redovnog (proljećnog) zasijedanja, predsjedniku Vlade Crne Gore, gospodinu Milojku Spajiću, postavljam sljedeće:

POSLANIČKO PITANJE:

Uvaženi premijeru Spajiću,

Na koji način će program „Evropa sad 2” poboljšati položaj mladih ljudi u Crnoj Gori, i koja je strategija Vlade po pitanju omladinske politike?

Obrazloženje ću dati na sjednici Skupštine.

S poštovanjem,

Vasilije Čarapić
Poslanik

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Predsjednik Vlade

Adresa: Karađorđeva bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 530
fax: +382 20 242 329
kabinet@gov.me

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

Broj: 01-076/24-2884
Podgorica, 29.07.2024. godine

PRIMLJENO:	30.07	20 24	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/24-43/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Klub poslanika Pokreta Evropa sad
Poslanik, g-din Vasilije Čarapić

POSLANIČKO PITANJE

Uvaženi premijeru Spajiću,

Na koji način će program „Evropa sad 2“ poboljšati položaj mladih ljudi u Crnoj Gori, i koja je strategija Vlade po pitanju omladinske politike?

ODGOVOR

Poštovani poslaniče Čarapić,

Hvala Vam za ovo pitanje, izrazito važno za budućnost Crne Gore. Bez mladih nema napretka društva, bez njihove pune uključenosti u procese nema ni očekivanog razvoja. Ukoliko mladi napuste zemlju, svi naši napori biće uzalud. Da bi Crna Gora bila izvrsna, ona mora voditi posebnu brigu o mladima, i za njih kreirati takav ambijent u kom će poželjeti da lično i profesionalno rastu, maksimiziraju svoje potencijale, da budu uključeni i doprinose širim društvenim procesima. Da bi se takva želja izrodila i njegovala, mladima je prvo neophodno GARANTOVATI da će imati pristup kvalitetnom obrazovanju, usavršavanju, ili, konačno, zaposlenju. Treba im garantovati, na realno postavljenim temeljima, da će imati olakšanu tranziciju iz obrazovanja

na tržište rada, da će njihova znanja i zalaganja biti prepoznata i vrjednovana, da će ova država biti njihov dom, i sigurna luka u kojoj će realizovati sva svoja znanja, postignuća i umjeća. To je naša obaveza, koju moram odmah da ispunimo, jer nas na to upozorava odlazak mladih, ali i brojni podaci!

Tek polovina mladih svoj život u budućnosti vidi u Crnoj Gori, pokazalo je UNICEF-ovo istraživanje rađeno u julu 2023. za potrebe izrade Strategije za mlade. Kao glavne prepreke za ostanak u zemlji mladi u istraživanju navode nezaposlenost i niske plate, pa često moraju da rade više od jednog posla da bi imali pristojnu zaradu. Baš je suočavanje sa ovim pitanjima u srži reforme Evrope sad 2. Smanjenje nezaposlenosti i uvećanje zarada svima, uključujući i mlade, donijeće implementacija ove ekonomske reforme.

Uvaženi poslaniče,

Fiskalnom strategijom predložili smo povećanje minimalne zarade za zaposlene do nivoa srednje stručne spreme na 600€, a za visokoškolce na 800€. Povećanjem minimalne zarade direktno se utiče na veće zarade mladih ljudi, koji tek počinju profesionalni angažman, čime se doprinosi njihovom boljem društvenom tretmanu i daje podsticaj kada je u pitanju prvi radni angažman.

Upravo kroz povećanje zarada za sve zaposlene, unosimo prijeko potrebnu dozu optimizma čitavom društvu, smanjujemo socijalne razlike i utičemo na smanjenje odliva radne snage iz zemlje. Naime, u skladu sa proklamovanim ciljem o ulasku Crne Gore u EU tokom 2028. godine očekuje se da će, u slučaju zadržavanja zarada na postojećem nivou, jedan dio već deficitarne radne snage iskoristiti benefite koje EU pruža u dijelu mobilnosti radne snage, i privremeno ili trajno napustiti zemlju.

Jedan od načina da se ovo spriječi je - Garancija za mlade, koja predstavlja inovativan pristup u rješavanju problema nezaposlenosti mladih i njihovog položaja na tržištu rada i koja je prvi put u državama članicama EU uvedena 2013. godine, a sada je i Crna Gora uvodi u svoj sistem.

Kao dokaz posvećenosti poboljšanju položaja mladih i dugoročnom adresiranju njihove nezaposlenosti, ali i odliva mozgova, Vlada je početkom ovog mjeseca usvojila Plan implementacije programa "Garancija za mlade" do 2026. godine, kako bi se maksimizirao uticaj na rezultate mladih na tržištu rada, a prije svega kako bi se izgradili nacionalni kapaciteti za rješavanje pitanja problema isključenosti mladih. Naime, glavni princip Garancije je da svaka mlada osoba u roku od četiri mjeseca otkad je postala nezaposlena ili napustila formalno obrazovanje, dobije kvalitetnu ponudu za posao, pripravništvo, dalje usavršavanje, ili nastavak obrazovanja.

Usvajanjem Plana, omogućili smo početak realizacije Pilot faze programa „Garancija za mlade“ koja je predviđena za period 2025-2026. godine u tri opštine iz tri crnogorske regije. Garancija će se nakon pilot programa, a na osnovu naučenih lekcija, proširiti i na ostale crnogorske opštine, a njene benefite će osjetiti mladi širom naše države.

Vlada će na ovaj način, do kraja 2026. godine izdvojiti 11,16 miliona EUR, za adresiranje problema mladih koji nisu u sistemu obrazovanja ili zaposlenja (NEET) i koji su životne dobi od 15 do 29 godina. Pilot projekti će biti opštine Bijelo Polje, Nikšić i Ulcinj. Nabrojaću samo neke od mjera koje smo predvidjeli uvođenjem Garancije za mlade:

- Godišnji bespovratni grantovi za samozapošljavanje za 50 mladih nezaposlenih koji osnivaju jedan od oblika obavljanja privredne djelatnosti
- Stručna pomoć za unapređenje preduzetničkih znanja i kompetencija za započinjanje i upravljanje biznisom, organizovanje specijalizovanih radionica i obezbjeđenje mentorstva
- Osposobljavanje za rad kod poslodavca – zaključivanje ugovora o radu na određeno vrijeme, između 250 mladih lica i poslodavaca tokom godine, koji su dužni da, uz određenu naknadu troškova, sprovedu program osposobljavanja
- Osposobljavanje za samostalan rad - godišnje će oko 200 mladih visokoškolaca, koji nisu upareni putem Programa za Stručno osposobljavanje visokoškolaca, zaključiti ugovore o radu u svojstvu pripravnika uz finansijsku podršku poslodavcima u najdužem trajanju od šest mjeseci

- Poslodavci koji realizuju program osposobljavanja za samostalan rad za mlade diplomce iz dualnog obrazovnog sistema biće u obavezi da godišnje zaključe ugovore o radu sa 400 mladih
- Planirani su i podsticaji za zapošljavanje usmjereni na smanjenje nezaposlenosti teže zapošljivih mladih lica i prevenciju njihovog prelaska u dugoročnu nezaposlenost. Program podrazumijeva godišnje subvencionirano zapošljavanje 150 mladih

Naravno, pored Garancije za mlade, koja predstavlja krunu 44. Vlade kad je riječ o omladinskoj politici, Strategijom za mlade 2023-2027, kao krovnom strateškom dokumentu u sferi omladinske politike, crta se put razvoju i podršci mladima u narednom petogodišnjem periodu. Konkretnije, Strategijom želimo da: razvijemo održiv i kvalitetan sistem servisa i programa za podršku mladima u tranziciji u odraslo doba; da stvorimo uslove da mladi budu aktivni građani i građanke, uključeni/e u kreiranje i sprovođenje javnih politika; da unaprijedimo njihov položaj kroz međuresorni pristup; kao i da unaprijedimo mehanizme za efikasno kreiranje, sprovođenje, monitoring i evaluaciju omladinske politike

Da zaključim - Crna Gora mora stvarati uslove za povećanje standarda građana i ubrzano približavanje prosjeku standarda građana EU. Ovo posebno za dobrobit mladih ljudi, koji bi trebalo da budu „motor“ i kreativna snaga razvoja našeg društva. Mladi moraju biti temelj svih naših razvojnih politika jer na njima leži budućnost Crne Gore. Zato mlade ljude moramo zadržati i pružiti im bolje uslove života i rada kako bi ispunili svoj puni potencijal i kako bi dali svoj doprinos transformaciji i razvoju Crne Gore. Sve naše politike biće okrenute ka tome da se u Crnu Goru mladi vraćaju a ne odlaze iz nje.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić

